

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egész évre	16 ft. — kr.
Félévre	8 — —
Egy negyedre	4 — —
Egy hónapra	1 — 50

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

A lyceum nyomdájában.

Kiadóhivatal:

A lyceumi nyomda „központi irodájában” 50 tér gr.

Teleki Domokos-ház.

HIRDETÉSI DIJAK:

Ötször hasábozott garmond sor ára, vagy annak területe 6 kr.
Minden hirdetés után 30 kr. bélyegilleték külön számíttatik.
Nagy hirdetéseknek kedvezmények.

NYILTTÉR

soroként, vagy annak helye 25 kr.
Reklamok:
hírfűszerbe soroként 1 fr.

KOLOZSVÁR, MÁRCZIUS 22.

Fővárosi levelek.

Budapest, márc. 18. án 1876.

Kedves barátom! Hosszasabb hallgatásomnak száz oka van: de elég azok közül egyet — azt előadni, hogy mióta velencei lakók vagyunk, alig ajánlkozott más érdekes tárgy a megírásra, mint a szálló és emelkedő víz különböző fokozatai, melyeket szintén a telegrammokra kellett bíznom. Nemcsak a költemények, de a levelek írására is szükséges bizonyos foku lelkesedés s én azt sehogysam tudtam megszerezni, kivált azon egészségi állapotok mellett, melyeket az áríz a többiek között családomban is előidézt.

Pár nap óta azonban fellélegzünk s mintha a veszély szüntével a törvényhozás nyomott hangulatára is kedvezőbb hatások folynának be: a képviselőház is kilépett monoton egyhangúságából s az iskolai hatóságokról szóló törvényjavaslat tárgyalásában tegnap és ma szokottnál melegebb s a rendes színvonalnál magasabb beszédek hallottunk.

A népiszkolai hatóságokról szóló törvényjavaslat a népoktatás ügyét s ennek eddigi kormányképviseletét a tanfelügyelőt be akarja vezetni a hatóságok működési körébe; hatni akar ez által a megyék és városok közszellemére s megfordítva; megszabja a közigazgatási bizottságok tanfelügyelőknél s iskolaszékeknek a tanügy körüli teendőit s ez által lehetőleg minden elemet be kíván vonni a nemzet eme legfontosabb ügyének működési körébe.

És teszi mindezt csaknem tul vitt óvatossággal azon tekintetben, hogy a felekezeti sem autonóm jogait sem pedig érzelmeit ne sértse: mivel épen a siker kedvéért semmi olyast nem akar érvényre juttatni, mely eme különben is szomorú időkben a nemzeti egyetértést bármily mértékben is megzavarja. És mégis vannak férfiak, kik az idők és szerepek felcselérével, kákán csomót keresnek; és bár a törvényjavaslat a legfelsőbb felügyelet és ellenőrzés tényleges beállításán

kívül semmitse kíván egyebet a felekezettől, mint azt, hogy a tanfelügyelőnek a statistikai adatokat kiszolgáltassák, hogy viszont ennek jogalegyszerűen az iskoláknál tapasztalt hiányokat az iskolák közvetlen hatóságaival barátságos uton közölni: belekérpezve magokat azon régi szerepbe, midőn egy alkotmányellenes kormányval szemben hasonló renitencia feltékenység és ellentállás komolyan indokolt és jogosult volt, azt hiszik, hogy most egy alkotmányos és hazafias kormányval szemben e téren számokra újabb babérok teremnek és szembe helyezik magokat a magyar államiság és közművelődés követelményeivel, mely téren szerény nézetem szerint nem hogy babérokat arathatnának többé, sőt ellenkezőleg csak azánalmas mosolyra indíthatók.

Szerencsére az ily szellemű szónokok száma egyre kevesebb lesz s még eddig az egy Mocsáry és Trauscheufelsen kívül alig volt szónok, ki ezen álláspontra helyezkedett volna, míg ellenben a túlsó oldalon a fiatal és tehetséges Plachy, Zsilinszky, Fabricius, Schwartz, Molnár Aladár s egész sorozata a szónokoknak csekély személyemet is ide értve, — a tanügynek, mint állami érdeknek s a közművelődésnek a felekezetiességen kívül álló érdekeire fektették a súlypontot; s merem hinni, hogy a törvényjavaslat, mint ezen iránynak életet adandó igen csekély változtatással fog a képviselőházban keresztül menni.

Nevetséges is volna, hogy akkor, midőn a magyar katolikus világnak a javaslat ellen semmi kifogása nincs, a minthogy nem is lehet, a magyar protestánsok lennének azok, kik túlvált feltékenységből gátul kívánnának szolgálni egy oly törvényjavaslatl szemben, mely az állam legszenvedőbb érdekeit kívánja értékesíteni. Remélem, hogy jövő levelemben ezen reményemet igazolhatni fogom.

P. Szathmáry Károly.

Budapest, márc. 20.

A képviselőház mai ülésének kezdetén elsőként bejelentette Kozma Sándor főügyész kérvényét Miletics Szvetozár képviselő mentelmi jogának felfüggesztése iránt.

A ház legfőbb tárgya a népoktatási hatóságokról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása volt. A vita lassan haladt. A tanfelügyelők kérdésénél a szélső bal ismét előállott azon indítványával, hogy a tanfelügyelőket a megyék s más törvényhatóságok válasszák. Mocsáry, Simonyi, Hegyessy hosszabb beszédeket tartottak e mellett. Simonyi — Ostffy élénk, de magánosan maradt helyeslése mellett — határozottan kinyilatkoztatta, hogy a tanfelügyelőknek nem kell szakértőknek lenni. Mocsáry, ki a szélsőbal indítványát tette, megragadta az alkalmat, hogy Schwarcz Gyula ellenében személyes polemikát folytasson. Ezen polemia alatt egy sértőnek látszó kifejezés is fordult elő, melyért őt az elnök rendreutasította.

A második élénkebb vita a törvényjavaslat azon pontjánál fordult elő, mely megengedi azt is hogy a tanfelügyelők az egyes hitfelekezeti hatóságokkal közvetlenül érintkezzenek. Az állítólagos sérelmet a felekezeti s különösen protestáns autonómia ellen, mely ezen pontban foglaltatik, Zsedényi és Csánády fejtegették, azonban nem nagy hatás mellett. A ház különben ezen fejtegetéseket kevés figyelemmel hallgatta s mint előre látható volt — e pont igen nagy többséggel elfogadtatott.

A főrendiház mai ülésén a közigazgatási bizottságról szóló törvényzikk kihirdetett; azután pedig a cselédlügyi törvényjavaslatot tárgyalták. E tárgyalás igen gyorsan ment s fél tíz óráig tartott egy negyed egyig a javaslat százhuszonhárom szakasza elfogadtatott.

A szabadelvű párt hétfői értekezletén tárgyalás alá vette, s a szász egyetemi vagyon állami kezelés alá vételére s a „szász egyetem” kifejezésének „királyi egyetem”-re való felcserélésére vonatkozó egy pár módosítvány mellőzésével változtatlanul elfogadta a Királyi Földrendezésre vonatkozó törvényjavaslatot. — A miniszterelnök közlé — s a párt helyeslő tudomásul vette — a választ, melyet a somogyi katonaszállásolási rendeltetések tárgyában hozott intézett interpellációra adandó lesz. — Az adókezeltési törvényjavaslatra tett főrendi módosítások a pénzügyminiszter ajánlatára némi vita után elfogadtattak, azon egynek elvetésével, mely szerint az igavonómarha teletetésére szánt takarmány nem képezte volna adóvégrehajtás tárgyát. Végül a katonaszállásolási törvényjavaslat tárgyában intézetett kérdés a belügyminiszterhez, ki kijelenti, hogy ha

lehetőséges leend, a jövő ülésszak alatt beterjesztendi e tvjavaslatot.

— A törvényhatóságok területi szabályozása iránti törvényjavaslat leend a kormány első előterjesztése a képviselőház új ülésszakában. Tisza miniszterelnök a háznak szünnapjai utáni összejövetelét követő első napon fogja azt beterjesztetni. Végleges megállapítása előtt, mint a „N. H.” értesül, az eddig meghallgatott képviselőkön kívül az illető törvényhatóságok többi képviselőit is meg szándékozik hallgatni, s nem valószínűtlen, hogy a törvényjavaslat, úgy a mint a ház elé leend terjesztve, több pontjában különbözni fog az első tervezet azon részleteitől, melyek eddig nyilvánosságra jutottak.

Külföldi politikai szemle.

A hét folyamában újra vihart jeleztek kelen. Konstantinápolyból és Belgrádból egyaránt harcias hírek érkeztek, s a szerb ultrák újra nagy erőfeszítést tettek, hogy kezökbe kerítsék a hatalmat. A török kormány igen nagy haderőt csoportosított össze a határon, hogy a netaláni támadást visszautasíthassa, a küldiplomatia pedig gőzerővel igyekezett a fejedelmet, ki épen nem rokonszenvez a szélsőkkel, a békés uton megtartani. Az utolsó napokban e törekvéseket némi siker kísérte, s úgy látszik, hogy ismét a békés áramlat emelkedett tulsyura.

A francia kamarák e héten véglegesen megalakultak, s mindkét házban a köztársasági jelöltek választottak meg. Azután a kormány igen kimerítő programnyilatkozatot tön, melyek-lyek közjogi részeket illetőleg a köztársasági párt minden árnyalatát kielégítették ugyan, de a belügyi program a párt radicalisabb töredékeit meglehetősen hidegen hagyta. Mindemellett valószínű, hogy a kormány, s a köztársasági többség közt benső viszony fog kifejlődni. Mint a miniszterium egyik tagja — valószínűleg maga a belügyminiszter — a „Times” párisi levelezőjének kijelentette, a cabinet, noha a balközépből vétetett, mégis az egész baloldal politikáját fogja követni, mely politika a képviselők vá-

TÁRCZA.

Dr. Gyulai Pál, mint a Petőfi-irodalom megalapítója.

DR. MELTZL HUGÓTÓL.

(Folytatás.)

„No, már most ez a kevés mesterség az a titok, mely a népoktatászat, vagy a költészetnek egyszerű, kezdői felfogásán annyira kedves bájjal lebeg. Egyszerű, vagy ha tetszik, kevés a gondolat; egyszerű kevés a forma, a mesterség. De, hogy ez a követelés minden költészeti felfogást ki-elégítsen, bajos volna állítani; s jelenleg, Szeles-ty ellenmondása dacára, újból vitatom, hogy a különbséget, ha van a költészet között, nem adja más, mint az az idom és képesség, a mily mélyen vagy kezdőileg hat tárgyaiba a lélek; a mily tele tölti, vagy nem, és pedig joggal, formáját a tartalom.

Fentebbiek szerint nagyon rendes dolog, ha Petőfi utánzóit vagy iskolásait, az által rontják a költészetet, hogy tömök a formát, mint a ludat. Az ő bűnök, ha például „hajnalban már verőfényes a bókör;” az ő lelkők rajta, ha bevegynének minden elemet a népdalba, s a magyar költészetből kontramarsot csinálnak.* — Ellenben a köztudatom igen eltalálta az igazat, midőn Petőfit ellenkező oldalról nevezték népi költőnek; iskolásait pedig nehezen akarja elismerni. Arany szabály: a sokból keveset; és: akarni nem mindig elég.

Lényeges változástszenved Petőfi költészete egy újabb fokozaton, melyet különösen a reflexio nyugtalansága bélye-

gez; s fejlődésének második stadiumául nézhetni. Itt az egységes kedély az első szülemelés után, épen mint az emberi nem első ivadéka Kain és Ábelben, meghasonlik magával, s két felé szakadván, egyik a másik ellen támad, mikor csak ellentéteiben** fogja fel tárgyait. Ezen periódusra eső költemények valami fekete lég csillámai; egymásután vesszük a könyvet és vért, az ördögöt és angyalt, az éjszakában szeretője után megy a legény és ölni a zsvány.

„Mit ettél, föld, hogy egyre szomjazol?
Hogy annyi könyvet s annyi vért iszol!”
másutt:

„Hova lesz a kacaj?
Hová lesz a sohaj?”

az éjrl:

„Az ifja mostan megy szeretője után; . . .
Most megy gyilkolni a zsvány.”

Szerencsére, ezen periódus csak igen rövid vala; de elég, hogy kedélye meghasonlását tükrözze. Nemsokára ismét visszanyeri egyességét a lélek, hanem rövid idő múlva újból esik belé szikra a politikai villámokból. És ha csakugyan volt még új nyilatkozása szellemének, ez nem más, mint politikai dithyrambok, vértezett alakban, két élre köszörült pallossal. Ily féle költeményei, az eszme és lelkese-dés nevében, a lehetetlenséget vivják, s kevés hia, hogy ájulással nem nőnek tul az akaraton, eszméletlen mint az elkeseredés magánkülvil zaklatódásai. Mélységes subjectivitas, hajótörést szenvedve a tárgyas világ szíreint; melynek zajából a mi kihallik, egy szó egy felkiáltás:

„Harcban állok a nagy mindenséggel!”

Hova jutott volna Petőfi ez ösvényen, be nem látható. Ő győzte volna-e le fájdalomait, vagy ezek őt: talány, ha csak a gigások harcaiból nem vesszünk példás hasonlatot kimenetelére. Annyi bizonyos, hogy Petőfi vakmerő játékot kezdte velők. Költőisége volt koczkán, keblének

** A mondatnak mind három részlete E. által kiemelve.

örök szétváltásával. Az ő nagy érdemei csakugyan már földből diszlettek föl. Ott van a szenvedély a szerelmi és hazafiai dalokban. Vesszük egészséges humorát néha egy kis eienel kenettel, és vesszük llyel az ugynevezhető generációkban; pártatlanok dávájásai a borral; leírásai, füstései a természetiekben; különösen az alföldi rónák költészete, hasonló a hollandi művészek vásznaihoz, melyek a tenger alól mentették meg a kertország szépségeit.

De azért ne hasonlítsátok nekem Petőfit Goethe vagy Berangerhez. E két ő igen nagy művész; Petőfi pedig alakulólban levő szellem; szellem, ki nem birta magát a szép, formákba beönteni; s e hiányt a parázs ele-vensége nem kárpótolja. Ezenkívül Petőfi gyakran, igen gyakran, a tér és idő sivatagaiban, a természet nyerseségeiben állítja elő költészetét, az emberi lélek buvárlásai helyett fiatal emberek igen szeretik például „Képzetem” és „az én képzetelem” című és kezdetű verseit. Emez erőben lángoló, s érdekessé lesz az által, hogy költőnk képzeldése, a vad fiu, most egy leányka mellett leli csak örömet; de az első költemény igazán térbeli magasságáért, szálló képességeért dicséri a képzeldést, mely társa lesz a felhőnek, ott terem a legvégső csillagzaton stb.

A valódi költői nagyságot, a minden idők költészetét az emberi szellem mélységei adják. Ilyeneket Petőfitől korához képest, várni nem is lehetett. Az ilyenekben Goethe a mester; például; mi kevésbé hangzatos, de mély az efféle költészet:

Ist Gehorsam im Gemüthe,
Wird nicht fern die Liebe sein.

„Én semmit sem ohajtok szívesebben a magyar költészetnek, mint hogy azon visszanyert ifjúság mellett és után, mely nagy részben Petőfi-nek köszönhető, tisztult, férfias kedély hangjai, az isteni és emberi érdekek méltó magyarázatai szóljanak benne mennél dúsabban. Az üstökös fénye, csapongásai, való: igen megrendítik a néző

lelkét, de a tengerek útját az álló csillag mutatja mégis.

Erdélyi János.

(Folyt. köv.)

Erdélyi középkori dráma a 18-ik században.*)

1. A gorbói hadjárat.**)

Ira furor brevis est, animus rege, qui nisi parat,
Imperat; hunc frenis, hunc tu compesce catenis.

Horatius, I. Epistol. II. 62. 63.

A harag egy kis düh, ez szolgád, vagy te urad lesz,
Ezt hát fűzd rabzsíjra te, és szabaddá siessél.

A római költő e bölcs életmaximájának, lehet mondani: ez aranyabálának az alább következő esemény nem kevésbé érdekes, mint tanulságos példája, illetőleg magyarázata gyanánt szolgál. Az arról elfelejtkezés b. Wesselényi Miklósnak sok bajt, keserűséget, szenvedést okozott, s több évig tartó várfogságba került.

A fennemlített hadjárat, t. i. a b. Wesselényi Miklós által gr. Haller János gorbói udvarháza ellen intézett fegyveres megrohanás, az ismert történelmi állítás igazságát: hogy néha kicsi okokból nagy következesek származnak, lehet mondani: meglepő módon bizonyítja.

E hazai regényszerű drámának eredetét, s lefolyását a következő elbeszélés adja elő.

Zsibón, b. Wesselényi Miklós udvarából 1781-ben october 10-ke körül elsőkött két lovász, az

*) E mutatványt Szilágyi Ferencz urnak „Idősb b. Wesselényi Miklós.” (Élet és Korrajz) című művéből adjuk. Szerk.

*) Ez eddigéle nem ismert hadjárat, t. i. gr. Haller János gorbói udvarának b. Wesselényi Miklós által 1781-ben ősszel megtámadása, két okmányból van merítve. Az első azon tény-vázlat — specics facti — melyet az erdélyi közügy-igazgatóság 1782-ben tavasszal, esketés és nyomozás útján arról készített; a második pedig a magyar-és erdélyi udvari kancelláriától a császárhoz az ugy állásáról 1784-ben augustus 28-án tett körülményes folterjesztés. A két tudósítás egymást, ugyszólván, kiegészíti.

*) Kontramars, vagy Contramarsch mindenféle étel összevegyítve, bab, lencse, káposzta stb. együtt.

lasztási programjában egy is szabatosan körül van írva.

A kormány — mondá továbbá — a három kormányzó hatalom egyetértésének fentartásán fáradozik, s mintegy tizenkét préfetet azonnal elmozdít, a többiek pedig lassankint fogja pótolni; ezenkívül az ostromállapotot legkésőbb május 1-ig megszünteti, nagyterjedelmű municipális reformokat indítványozand, melyek azonban csak az év végével fogják életbelépni, végül a felsőbb közoktatásról szóló törvényt fogja módosítani. Ez alapon a köztársasági majoritás s a kormány közt állandóan jó viszony fog ki-fejődni.

Az olasz képviselőházban a héten nagyfontosságú események történtek. Minghetti miniszterelnök és pénzügyminiszter igen terjedelmes nyilatkozatot tőn a múlt évi finansziális eredményekről s az új költségvetésről. Az ország pénzügyi helyzete szokatlanul kedvezőnek mutatkozik s a deficit a kiadások fokozódása dacára megszünt. E kedvező pénzügyi eredmények után azt lehetett várni, hogy a Minghetti-kormányának régóta ingadozó állása meg fog szilárdulni. De az ellenkező történt. A szombati ülésben nagy dolgok mentek végbe; a pártok megérkeztek egymással; mindegyik berendelte összes tagjait; 430 képviselő volt jelen. Morana indokolta interpellációját az őrlelő-malom adó vexatorius behajtása ügyében. Minghetti előadta, hogy a kormány a jogos panaszokat tekintetbe szokta venni s hogy ez adónem behajtási eszközeinek javítását tervezi. Morana nem volt megelégedve a válaszszzal; nézete szerint a kormány igazságtalanul bánt az adókötelesekkel. Hoszszabb vita fejlődött ki, Minghetti azt indítványozza, hogy a jelen ügy tárgyalása elhalasztassék mindaddig, míg az osztályok a vasutak viszsza vételéről szóló törvényjavaslatokról nem nyilatkoztak, mert a kormány a vasuti törvényjavaslatokból akar cabinet kérdést csinálni.

Depretis, az ellenzék vezére, ellenezte az indítványt s azt mondá, hogy olyan kormányának, melynek a kamrában nincs többsége, vissza kell lépnie. Hoszu vita után Minghetti indítványa 242 szóval 182 ellen vetetett; erre a miniszterelnök kijelentette, hogy elhatározásait hétfőn fogja a kamráknak bejelenteni. A súlyos vereség után a kormány visszalépését bizonyosnak mondják.

A spanyol király a múlt hét végén visszerkezett Madridba. Az angol képviselőház nagy többséggel elfogadta a törvényjavaslatot, mely szerint a királyné jövőre „India császárnője” címét is viseli. A többi államokban fontosabb események nem merültek föl.

HIRHARANG.

Kolossártt, március 22

Lapunk t. előfizetőit tisztelettel kérjük, méltóztassanak megrendeléseiket minél előbb megtenni a következő évnegyedre, hogy a szétküldésben pontosak lehessünk.

Apr. jun. 4 frt.

egyik jobbágya, s a másik fogadott cselédje, kik minden bizonynyal a velük kiemeltlenül bánást tovább már nem tűrhették. A szökevények Salamon, s gr. Haller Jánostól birt belső szolnok-megyei faluban egy utjok folytatásában segítségükre leendő kalauzt erővel el akartak vinni, miért őket letartóztatták, s a szomszéd Gorbóra, a fennevezett gróf udvarába vitték, hol őket börtönbe zárták.**)

B. Wesselényi Miklós Zsibón, honnan Gorbó két és fél órai távolságra esik, a dolog felül értesülvén, iródeákját gr. Haller Jánoshoz küldi, s tőle a két szökevény kiadását kívánja. A gróf azon lovászt, ki a báró jobbágya volt, kézbe is adta, de fogadott cselédjét, a mint mondták: mivel annak ügyében mielőbb uriszéket — domiale forum — szándékozik tartani, csak azután, ha ez megtörtént, fogja visszaküldeni. A következő éjjel azonban a Gorbón bezárt lovász — bárkinék tudta nélkül, — fogságából kiszabadulni, és tovább menni módot talált. Midőn reggel b. Wesselényi Miklós iródeákja Gorbón megjelent, s azon szökevénynek is kézbeadását sürgette, gr. Haller János ötlet a fennemlített cselédje elszökéséről értesíté, miért kívánságát teljesíteni, hatalmában nem állana.

A kérdéses ügy ezen állásában, b. Wesselényi Miklós minden bizonynyal leghelyesebben és saját érdekében teszi, ha a nála maradni nem akaró lovászszzal többé nem gondolván, helyébe mást fogadott volna. A nevezett báró azonban, kit gr. Haller János izenete nagy mértékben felingerelt, más utra tért, a megfontolva cselekvés helyett, magát a boszúállásra határozta el, s minden törekvését e célja elérésére irányozta.

Ennek következtében, b. Wesselényi Miklós több faluból álló zsiói egész uradalmaiban azon parancsát hirdettette ki, hogy minden jobbágya

**) Gorbó Doboka megyének pünczélesh járásbani első oláh falu, akkor a gróf Haller család, most b. Jósika Lajosnak, néhai b. Jósika János erdélyi kormányzóéki első második fiának birtoka, 350 lakossal, kik a görög-egyesült egyház hívei. Az udvarház kapuja felett e felírás van: Illustris. C. Joannes Haller Ao MDCCCLXVI. — Oda Zsibóról három, u. m. Örmöz, Tibó, Tótszállás falukon kell keresztülmenni.

Márt. szeptember . . . 8 frt.
Az év végeig . . . 12 frt.

Az előfizetési összegek a „M. Polgár” kiadó-hivatalába utasítandók.

Az ügyvéd urakat figyelmeztetjük. hogy lapunk április 1-től kezdve a hivatalos lapnak összes az erdélyi részeket illető hirdetményeit, ugymint: árverések, csődök, cégjegyzékek, felhatalmazások, pályázatok, és — továbbá a hivatalos rendeleteket a legnagyobb pontossággal s olyan rendben fogja közölni, hogy áttekinthetők alig pár perczet fog igénybe venni. E rovatot az ügyvédi és bírói kar kényelmére rendezzük, hogy a hivatalos lap óriási hirdetés halmazában azonnal fellelhessek azt, a mi érdekli.

Lapunk t. olvasói tisztelettel kéri kiadó-hivatalunk, méltóztassanak előfizetési megrendeléseiket legkésőbb e hó végeig megtenni, mert főleg leges példányokat nem nyomtatunk ez uttál sem, s későbbre jövő előfizetőinket teljes példányokról nem biztosíthatjuk.

Balázs Gábornak „Utazásom Dél-amerikába” című műve lapunk tárczarovatában annak idejében általános figyelmet keltett fel. Balázs Gábor (Balázs Sándor testvér öccse) olyan érdekesen írja le ez utazását, hogy többen a külön kiadást szorgalmazták. Lapunk szerkesztője most tehát külön kötetben is kiadta azt, mely lapunk kiadó-hivatalában 80 kron kapható.

Bignio Lajos tegnap délbén Korbuly Bogdán színházunk intendánsának vendége volt. A társaság, melynek tagjai között Gróf Eszterházy Kálmán, Teleki Sándor ezredes, Pál Sándor, Simon Elek polgármester stb. vettek részt, öt óráig volt együtt. A vendégművészre Szász Domokos emelt poharat, méltatva Bignióban a magyar művészt érdemeit.

A Teleki-féle pályázat az idén ismét gyengén ütött ki. Csak egyetlen mű volt olyan, melylyel komolyan lehetett foglalkozni „Dr. Percival”, de ennek is kifogásolják „erkölcsstelen” mozzanatait, s nem ítélték neki oda a jutalmat, hanem alkalmazni kívánják az akadémiai szabályok azon szakaszát, mely szerint a díj ugy adatik ki, ha a szerző jelentkezik és kijelenti, hogy fel akarja venni a díjat. E művet mint P. N. hallja Ifj. Abrányi Kornél írta.

Két érdekes füzetet kaptunk tegnap Szilágyi Ferencz úrtól. Az egyik az idősbb, a másik az ifjabb br. Wesselényi Miklós élet és korrajzával foglalkozik. A szerző rendelkezése alatt nagy adat halmaz volt, s épen ezért meglepő benünket az, hogy nem törekedett e két életrajzban rendszeres egészet nyújtani az olvasó elé. Egy csomó epizód sorakozik mind a két műben egymás mellett, de az összekötő vezérfonal hiányzik, s e két nagy férfi alakjából csak halvány kép került ki. Meg kell különben jegyeznünk, hogy a két Wesselényinek kimerítő életrajzát nem egy egy hat íves füzet, de hat kötetben is nehéz lenne összeszoritani. Sokkal fontosabb, sokkal jelentősebb szerepet játszott mind a két életben, s hogy életrajzunk felől csak egy futva lehetne átszűrni. Szilágyi ur különben így is nagyon jó szolgálatot tett művével, mert olyan részletekkel ismertette meg a közönséget, melyek eddig ismeretlenek voltak, s műve legjobb ösztönzés arra, hogy e két életrajzból bár az egyiket rendszeres egészzé dolgozza fel. Szilágyi már ismert nyomom haladna, s bírna hozzá minden eszközzel, mely művét nem csak érdekessé, de kiváló becsűvé is tenné. Addig is, míg e két műből a mai mutatványon kívül még néhány epizód megismertethetünk, közöljük tartalmukat. Az első füzet tartalma: Előszó — Id. b. Wesse-

ly Miklós születése és katonai pályája. — A reversális és a vegyes házasság. — Annak három első esztendeje Mária Theresia alatt. — Báró Wesselényi Miklós házassági ügye II. József császár alatt. — Cserey Heléna áttérése a református egyházba, s annak következményei. — Erdélyi közéleti dráma a 18-ik században. — Id. b. Wesselényi Miklós életéből 1791. és 1792. ben. — Fölépése az erdélyi unjocozás ügyében és új perbe fogatása. — Id. b. Wesselényi Miklós ügye Bécsben, s az erdélyi országgyűlésről kitiltása. — F. báró mint Közép-Szolnok megyének követe az 1794—95. diki országgyűlésen. — Az erdélyi nemzeti színház és id. b. Wesselényi Miklós. — Id. b. Wesselényi Miklós újabb perének folyamata és kimenetele. — Id. b. Wesselényi Miklós mint Közép-Szolnok megye főispáni helytartója. — Halála Zsibón. — A második füzet tartalma: Ifj. b. Wesselényi Miklós születése, gyermekkora, s növelése. — Ifj. b. Wesselényi Miklós naplói, s levelezési könyve. Adatok ifjúkori életéből s gr. Széchenyi Istvánnal Franciaországban tett útjáról. — Ifj. b. Wesselényi Miklós az 1834-diki erdélyi országgyűlésen. — Az erdélyi 1834—35. diki országgyűlés után. — Az 1836. diki esztendő. — A b. Jósika Sámuel, ifj. b. Wesselényi Miklós és Nopcsa László közt folyt levelezés. — Pohárkösztöntés Lónyai Gábornál. — Párviadal ifj. b. Wesselényi Miklós és gr. Wurmbrand Ferencz osztrák cs. k. ezredes közt. — Az 1838-diki három esztendő. — A pesti árvíz. — B. Wesselényi Miklós, gr. Dessewffy Aurél és gr. Széchenyi István. — B. Wesselényi Miklós, mint bujdokló saját jószágában. — Az 1838-dik esztendő. — Ifj. b. Wesselényi Miklós emlékirata magyar és erdélyi országai perében. — Az 1840. diki esztendő. — 1. Kossuth Lajos levele. — 2. A makfalvi iskola. — Az 1841-dik esztendő. — Az 1843-dik esztendő. — A horvát kérdés. — Az 1845-dik esztendő. — Ifj. b. Wesselényi Miklós Debreczenben. — E báró házassága. — Az 1848-dik esztendő. — Ifj. b. Wesselényi Miklós a közhivatali pályán. — Freywaldaua utazása. — A „zsiói polgárok” lázadása. — Urbán Károly paszurája. — Ifj. b. Wesselényi Miklósnak 1850. Pestre visszatérése, és halála. — Irodalmi munkássága.

A múlt emlékei. Legújában a következő szíves küldeményeket kaptam gyűjteményem számára Demeter Imre ur Gyergyó-Remetéről a „Hadilap” egy példányát. (Ma már ritka dolog, s igen el lennék kötelezve, ha a többi számat valakitől bár készpénzzel megszerezhetném) — Nagy Lajos tanár úrtól egy plakátot. — Tar Sándor úrtól 3 darab oklevelet. — Marosvásárhelyről Székely Ádám úrtól 9 darab plakátot. — Teleki Sándor ezredes úrtól „A köztársaság. Irta Tóth Ágoston” 1849. 8. drb. Nyomatott Barráné és Steinnál. — Kolozsvárról Zsombori János úrtól „A magyar játékszínnek története” kezdetűtől fogva az újabb kormányzóságig. — Irta Endrődy János, Pesten 1792. — Buda Elek úrtól „Rövid utasítás egyes földszini tárgyak és helységek védelmezésében és megtámadásában”. Irta Gál Sándor. 1848. Pesten Nyomatott Könyvnyomdában. — A két magyar honban a forradalom után elűztetett foglyok név és rang-sorozata. (Kézirat, mely szól összesen 1034 elűzt és kivégzettől.) — Az 1838-diki országgyűlés irományaiól néhány nyomtatott ívet. — Ambrus Gergely úrtól gr. Széchenyi István levele a tudóstársasághoz, írta 1858-ban Felső-Döblingben nov. 6-án. — Betfalváról Biró Pál úrtól az 1839. ben Brasóban megjelent „Mulattató” című lap egy példányát. 5 darab nyomtatott rendelet e század elejéről. — Az ausztriai császárság birodalmi alkotmánya 1849. — Két költemény a Horavilágból.

vásznak kiadását sürgette, s nemcsak a kapu törtetésével, de a falunk felgyújtásával is fenyegetőzött. E közben fegyveres serege is hozzá eljutván, annak parancsolja az udvarház kerítését mindenfelől megszállani. A vezér báró kardját kihúzáván, sergét hadirendbe állítja, ide, oda küldi, visszahívja, s azzal különböző fordulatokat tetet; majd a további teendőkre serkentve, buzditva, egyszer mind az engedelmeskedni nem akarókat száz botlással ijeszt, fenyegeti, s parancsolja ötöt követni, és a felső kaput azonnal betörni.

E közben gr. Haller János is sietett magát védelmi helyzetbe tenni, az udvarház mellett levő kápolna harangját félre veteti, s jobbágyaihoz parancsát kiküldi: a hogy, s a mely uton lehet, a kerítés átugrásával is, az udvarba bejutni; egy-szersmind udvarbírját a báróhoz kirendeli, s ötlet felzáróltja célba vett hatalmaskodásával felhagyni; azért bármí baja, vagy követelése volna is, azt a törvényektől kiszabott uton keresse, különben kényszerítve leend, az erőszakot erőhatalommal is visszaverni. Ez intés b. Wesselényit még nagyobb haragra gyulasztja, ki, újabb szitkozódások közt, embereit a kapu betörésére hajtja, kergeti, de mivel azok a merényletnek rájuk súlyosodható kedvetlen következményeitől féltek, az engedelmeséget megtagadták. B. Wesselényi ekkor még inkább felhevülvén, kardját kihúzza, s ujjait föltartva, ily szavakra fakad: „a mai nap az, melyen e kardot gr. Haller vérebe mártom, testét összekon-czolom, azt felhalom, s végre kiokádóm.”

E nagy zaj közben az épen akkor gr. Hallert meglátogató Ventura hadnagy, Gracza György és Popp András két királyi táblai irnokkal együtt, az udvarból kimenve, b. Wesselényit felkeresi és lecsendesíteni akarja, kinek egyszersmind igéri, hogy ha fegyveres csoportját eltávolítja, a gróffal leendő jósszejövetelét is kieszközli. Mivel azonban gr. Haller a hadnagy ígérését teljesíteni, s b. Wesselényivel találkozni egyáltalában nem akart, ez a gróf ügyét pártoló hadnagyot összeszedi, s *huncsfutnak* cizmei, majd párviaadalra is kihívja, sőt hozzá közeledve, annak kardját a hüvelyéből kihúzza, neki átnyújtja, s kihívását ismétli, de e tiszt, fentartva jogát, becsületének megsértéséért

mind azt elkövetni, a mit kell, mivel a tűzre o-lasat nem akart önteni, a mellett a párviaadal szoro-san tiltó legfensőbb rendelekre hivatkozva, a kihívást egyáltalában nem fogadta el, s az udvar-ba visszatért.

B. Wesselényi ekkor sem szűnt meg ötlet szidalmazni, nem kevésbé az egyik királyi táblai irnokot t. i. Gracza Györgyöt, mint foglyot letar-toztatta, s jobbágyai közül azokat, kiknek fel-székült volt, megint a kapu betörésére unszoltá, midőn „isten úgy segéljen” esküvel fogadta, hogy nincs szándékában, gr. Hallernek ártani, csupán hozzácsököt lovását akarja visszavinni. E köz-ben azonban az udvarház ablakaiban több embert pillantván meg, kiknek kezében puská volt, a ka-pu betörését tovább nem sürgeté, s „miután a grófi udvart három óránál több ideig körülkerítve tartotta embereivel együtt, Zsibóra visszament, és a fenemlített Graczá is, ki által gr. Haller b. Wesselényinek „gyalázatos erőszakossága” ellen ünnepélyesen tiltakozott, magával oda elvitte. Ut-közben gr. Hallernek három jobbágyával talál-ván, azokat is magával Zsibóra menni kényszeríté, azonban másnap baza eresztette, valamint Gra-czával is azt tette, miután vele megbékélt, vagy inkább a dolog kiegyenlítését tőle kicsikarta.

Ily módon semmit sem lehetvén igazítani és végezni, a gorbói megtámadás minden eredmény nélkül maradt; báró Wesselényi Miklós azonban pár nap múlva gr. Hallernek megizente, hogy ok-tóber 20-án nála újra megjelenik, s akkor mind-azt végrehajtja, mi az első versen függőben ma-radt. Hallván ezt gr. Haller, maga bátorságáért, s kitűzött napra uradalma minden jobbágyait Gor-bóra rendelte, de b. Wesselényi jobbnak látta, a második kísérletet annyiban hagyni, s otthou maradt.

Ez lett vége a gorbói hadjáratnak, e hirne-ves kalandnak, mely az illető feleket és a kor-mányt még több esztendeig foglalkodtatta.

(Folytatása köv.)

— Négy darab plakátot, Kazinczy Gábor em-lékbeszédét Kemény Dénes felett (1849. április 1. én). — „A napországi-bál Gyaluban ezen éven alatt Asz-pide” (1833-iki Kuriosum) — Bert h a Mihály úrtól (1833-iki Kuriosum) — Fogadják a t. bekül-dő urak egyenként és összesen legszívesebb köszö-ne-met. A míg az egyes adatok szétszórva elkallódnak, addig egy nagy gyűjteményben közvagyonot fognak képezni, s jó és becses szolgálatot tehetnek egye-sek és az egész irodalomnak. Sokszor intéznek kérdést hozzám az iránt: ha vajon ezt vagy amazt a csekélyebb becsű adatot bekiűldhetik? Ezekhez általános feleletet a következő: a ki a történet számára adatokat gyűjt, az előtt becses a legkisebb is. Az író és történetíró dolga lesz kiválogatni belőle azt, a mit tárgyára nézve ér-dekesnek és fontosnak ítélt. En tehát nagy köszönettel fogadok el minden küldeményt, s azon leszek, hogy mentől több felé tehessek velők annak idejében viszontszolgálatokat. Kolozsvárt 1876. márt. 21-én. K. Papp Miklós.

— **Ajtai K. Sándor** kolozsvári polgár, a maga és gyermekei: Mária, férje Perlak Mihály tr. m. k. államszámszéki számvizsgáló Budapest-gyermekéik, ezek közt a boldogult nevelt unokája Margit; Albert; Sándor tr. m. k. egyetemi orvos ta-nár-neje Szily Sarolta és gyermekeik; Gyula m. k. táviratist, neje Lengyel Janka és gyermekeik; Endre tr. m. k. egyetemi tanársegéd; ugy szintén az elhunyt testvére Katalin, Méhes Lajosné, és számos közeli vér- és távoli rokon nevében mé-lyen megszomorodott szívvel jelenti, hogy szere-tett neje, a gondos hű házi nő, jó anya, nagyan-ya és rokon Ajtai K. Sándorné, született Nemessá-nyi Teréz heveny tüdőbő következtében, f. hó 21-én reggeli 4 órakor a halotti szentségek átá-tos felvétele után életének 65-dik, boldog háza-ságának 42-ik évében elhunyt. Megszűnt dobogni a szerető szív, mely oly édesen kapcsolód-magához szeretteit. Mi tulvilági volt, az elszállt, hogy el-nyerje égi koronáját, gyászoló szívében hagyván az el nem hamvadó keservet, s a szerető nő és anya emléket. Földi maradványait az idevélőltnek f. hó 23-án d. u. 4 órakor fognak nagybuszusa 4 sz. alatti saját házából a köztetetőbe örök nyugalomra kísértetni; lelkeért pedig az egészre-lő sz. mise áldozat f. hó 24-én d. e. 10 órakor a kegyesrendiek templomában mutatattik be az egék Urának. Mely mindkét végtisztesség tételre mind-en rokon, ismerős és barát tisztelettel meghívatik. Nyugodjanak hamvai csendesen! Kolozsvárt márc. hó 21-én 1876.

— **A dévai nemzeti kaszinó** választmányá 1876. március 26. án felolvasási — zene-dal-stély rendez. A magyarországi vidéki vízkárosultak fel-segélésére, a t. cz. közönsége részt vételre hívja fel a rendező s e g.

— **Felhívás.** A külföldi megyei gazdasági egyet — künn levő követeléseinek per utjání fel-vételével által írtó bizván meg, felkérem egyetűnk mindazon tagjait — kik bármienmú tartozásaik-kal hátralekba vannak, hogy azt alóliort vagy pedig egyleti pénztárnok Kinizi Mihály urhoz — annál bizonyosabban fizessék be, mert ellen eset-be kénytelenek lesznek ellenők a törvényes kereset-et megindítani. Székelyfalva, 1876. márcz. 18. án. Kisipál Sándor.

— **A tordai unit. középtanoda igaz-gatósa** és tanuló ifjusága elhunyt nagyha-zánkíra Deák Ferencz emlékére 1876. március hó 26-án az iskolai hallteremben emlékünpélt rendez az ünnepély sorrendje: 1. Kölcsey Hymnus, dailama Erkel Ferencz által, — elő-adja az iskolai énekkar. 2. Emlékbészéd el-hunyt nagy hazánkíra felett, Pálfi Károly igaz-gatótanártól 3. Szavallat, Dombi János isk-

mind azt elkövetni, a mit kell, mivel a tűzre o-lasat nem akart önteni, a mellett a párviaadal szoro-san tiltó legfensőbb rendelekre hivatkozva, a kihívást egyáltalában nem fogadta el, s az udvar-ba visszatért.

B. Wesselényi ekkor sem szűnt meg ötlet szidalmazni, nem kevésbé az egyik királyi táblai irnokot t. i. Gracza Györgyöt, mint foglyot letar-toztatta, s jobbágyai közül azokat, kiknek fel-székült volt, megint a kapu betörésére unszoltá, midőn „isten úgy segéljen” esküvel fogadta, hogy nincs szándékában, gr. Hallernek ártani, csupán hozzácsököt lovását akarja visszavinni. E köz-ben azonban az udvarház ablakaiban több embert pillantván meg, kiknek kezében puská volt, a ka-pu betörését tovább nem sürgeté, s „miután a grófi udvart három óránál több ideig körülkerítve tartotta embereivel együtt, Zsibóra visszament, és a fenemlített Graczá is, ki által gr. Haller b. Wesselényinek „gyalázatos erőszakossága” ellen ünnepélyesen tiltakozott, magával oda elvitte. Ut-közben gr. Hallernek három jobbágyával talál-ván, azokat is magával Zsibóra menni kényszeríté, azonban másnap baza eresztette, valamint Gra-czával is azt tette, miután vele megbékélt, vagy inkább a dolog kiegyenlítését tőle kicsikarta.

Ily módon semmit sem lehetvén igazítani és végezni, a gorbói megtámadás minden eredmény nélkül maradt; báró Wesselényi Miklós azonban pár nap múlva gr. Hallernek megizente, hogy ok-tóber 20-án nála újra megjelenik, s akkor mind-azt végrehajtja, mi az első versen függőben ma-radt. Hallván ezt gr. Haller, maga bátorságáért, s kitűzött napra uradalma minden jobbágyait Gor-bóra rendelte, de b. Wesselényi jobbnak látta, a második kísérletet annyiban hagyni, s otthou maradt.

Ez lett vége a gorbói hadjáratnak, e hirne-ves kalandnak, mely az illető feleket és a kor-mányt még több esztendeig foglalkodtatta.

főnök által. 4. Szózat, dallamát írta Egresy, előadja az iskolai énekkar. Kezdeté d. u. 3 órákor.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kolozsvári tud. egyetem i. k. könyvtárának gyarapítására tks. Hang Ferencz ügyvéd ur (Kalooca) 3 munkát 5 darabban; ngs. Dr. Török Aurel egyet. tanár ur 1 munkát adományoztak; mely szíves adományokért a választmány hálás köszönetét nyilváníti. Kolozsvárt március 22. 1876. Hankó Vilmos, elnök. Szentkirályi Gyula e. titkár.

— **A Tisza áradása.** Szegedről márcz 19. kelettel a következőket írják: A Tisza rohamos áradásával a legnagyobb veszélyt fenyegeti városunkat; a várost körülöfögtől töltések ezen ember dolgozik éjjel-nappal. Ha a veszély nem is volna oly nagy, mint a milyen valóságban, mégis borzalommal töltötte el a szemléltet ama látvány, a mint éjjel a tömör ember fátyla-fényénél nyüzsgő s dolgozik a partokon. Vízünk áradását fokozza azon körülmény, hogy az alsó Duna még igen magas, s így a Tisza lefolyása ily roppant víznél a lehető leglassabb. Bácskából jövő emberek mondják, hogy Becsén alul a lassu folyás miatt a malmok sem örülhetnek. Legnagyobb veszedelem azonban Szegednek a Maros, mely ily áradások alkalmával, leginkább ostromolja a szegedi partokat. Ez utóbbi folyó is folyton árad, sőt a mai sürgönyök Szolnok- és Tokajból 4—5 h. áradást jeleznek a Tiszánál. Városunknál a híres folyógyezések szerint a Tisza legnagyobb magassága 1867-ben 22 l. és 10 h. volt; midőn e sorokat írom, a víz állása 22 l. és 2 hüvelyk; tehát a legm. víz állásából hiányzik még 8 h. és akkor ott leszünk, a hol 1867-ben, a mikor minden perczen várunk a harangok kongását, s a menekülést. Néptünk rendkívül izgatott, s ahol emberekkel találkozunk, a félelem ül az arcokon. Hatóságunk, s különösen a vízvész-bizottság éjjel-nappal talpon van s intézkedik. Ma délután — mint a bizottság egyik tagjától hallottam — el fog rendelkezni városunkban az összes tanintézetek bezárása, ami igen helyen való intézkedés lesz, így a majdnem 600 r. menő vidéki tanuló idejekorán utazhat szülei hajlékába. Falragasok értesítik a közönséget, hogy a menekülés esetén mely magas pontjait keresse föl a városok! Az alacsonyabb helyeken lakó családok már a mai nap hurczkolodnak. Ha városunkat elönti a Tisza, úgy Szeged kétharmadrésze romba dől. Olyan isten is bennünket a nagyobb szerencsétlenségtől.

— **Az árviz vidéken.** Kis Várdáról távirják: Dombrádán, a holt Tisza mellett emelt töltés hosszában megkaszt, fele lesüllyedt, a földfelhordás lassan haladhat. A Tisza vízállása 24 és fél lábra emelkedett az 0 pont fölött. Dombrád községét, (mely 3000 lakót számlál) nagy veszély fenyegeti. — A hétfőn délután folyamában érkezett táviratok szerint a vízállás Promontoron 20 l. 3 h. Dunapentelén, 16 l. 11. h. (24 óra alatt 4 h. apadás), Dunaföldvárán 16 l. 5 1/2 h. (az utolsó 24 ó. alatt 7 cm-éter apadás), Ercsiben 17 l. 5 1/2 h. Komáromban 16 l. 11 h. Pakson 19 l. 8 h.

— **Az árviz Budapesten.** A Duna vize hétfő délután folyamában Budapesten ismét 3 l. 5 hüvelykkel apadt, a vízállás az esti órákban 20 l. h. A lakásaikból kiszállásoltaknak a legnagyobb elővigyázat mellett engedett csak meg lakásaikba visszatérni. Előbb a víz alatt állott épületek műszaki és orvos rendőri vizsgálat alá vétettek, s azután minden egyes kiszállásoltaknak a kerületi előjárásához kell fordulnia engedélyért, hogy lakásába visszatérhessen.

— **Freilgrath Ferdinand** hírneves német költő mártus 18-án Causattban meghalt. Freilgrath az újabb német lyrikusok között a legkedveltebb költők egyike volt, 1810 k. június 17-én Detmoldban született. Különösen 1848—49-ben tűnt fel porosz ellenes irányú költeményeivel. „Ca ira” című daigyménye miatt a harcra következő reactio által üldözéseknek volt kitéve; ezek elől Angliába menekült és itt nagyrészt az angol költőket ismertette meg igen sikerült német fordításokban, különösen Longfellow-t viszont az angol irodalmi körökben a német írók érdekében fáradozott. Ez időtől fogva tevékenysége megszünt az angol és német irodalom között. Halálának híre Németországban számos tisztelőt gyászba borítja.

— **A villanymozdony-féle találmányhoz** a „Magyar Híradó” a következőket jegyzi meg: A „Magyar Állam” után több lap írja, hogy Egger jezsuita villany-mozdonyt talált fel, melyben a hajtótörő gőz helyett villanyerővel képezi stb. Részünkről e találmányhoz a következőket jegyezzük meg: Ezen eszme nem új, mivel ilyesmivel már husz év előtt tettek kísérletet, de mindig bezibonyult, hogy a gőzerő a legolcsóbb. E tárgyat a híres Liebig Justus vegyészint egy 16 év előtt „chemical levelei”-ben egy helyen hosszabban fejtegette s bebizonyította, hogy egy villany mozdonnyal s egy gőzgép által előállított bizonyos foku erőnél az utóbbi sokkal olcsóbb. Mert mind a két erőnek forrása a melegség, csak hogy a gőzgépnek a közönség által előállított melegsége közvetlenül használtatik fel, holott az electromotorál az ezen erőnek előállításához szükségeltető anyagok, különféle savak és érczek vétetnek igénybe. Már pedig ezen anyagok egy részének, pl. a czinnek, nagyobb mennyiségben előállítása sokkal többbe kerül, mint a közönség. De különben a villanymozdony-találmány már oly ismert és közönséges hajtó erő, hogy pl. Amerikában kicsinyben a varrógépek kerekéhez hajtásához is használják, ártalmasnak bizonyulván a nőkre nézve a lábbal hajtás. Sőt itt egy kis gőzbenél is alkalmazták 1858-ban, de drága előállítás miatt a találmány használatatlan. Mult években egy utazó physikai tanár nálunk is mutogatott felolvasási alkalmával egy ily villany-mozdonyt. A kit e dolog közelebbről érdekel, olvassa Liebig Justus „chemiai leveleit”, melyekben a tudós határozottan kimondja, hogy a villanyerő a gőzerő sohasem fogja helyettesíthetni.

— **Eredeti szivarospésszet.** Az osztrák államvaspályán utóbbi időkben igen sok gép hozatott Magyarországra, s egy vasuti hivatalnoknak feltűnt, hogy egy és ugyanazon gőzkazán bizonyos időközökben a legkülönbözőbb német vasuti

állomásokról érkezik ide. Tegnap újból megérkezett ama bizonyos kazán, még pedig Rohrsdorf-ból. A vasuti hivatalnoknak sehogys sem fért a fejükbe, miért kalandozik ezen jó ismerős, a kazán, annyit ide-oda a határon keresztül. Végül egy pénzügyőri hivatalnoktól figyelmeztettek e kazánra, ki is egy lakotással azonnal kinyitatta azt, s íme 30,000 db külföldi szivar találtatott benne, melyek ezen többé nem „járattal uton” csempésztettek be. Valóban bámulni kell az emberek leleményességét, melylyel a csempészetet üzik, s csodálni kell a szemtelenséget, melylyel — dacára, hogy annyiszor az ujjokra koppintottak már — az államot jövedelmeiben meglopják. — Természetesen, ismét egy bizonyos czég van kompromittálva, ezuttal azonban olyan, mely eddig hasonló körülmények közt még nem szerepelt.

— **Hir szerint a bajor király** s a meiningeni fejedelm a jövő nyáron a bayreuthi színházban a Faust-triologiát fogják előadni. A szükséges zenerészletek megírásával Wagner Richard lesz megbízva, s ha ez a megbízást el nem fogadná, egy hasonló nagy német zeneköltőt fognak erre felkérni.

— **Megcsípték a tolvajt.** K...i budai polgár tegnapelőtt egy vendéglőbe tért, felső öltönyét egy szögbe akasztva, leült egy barátjával iddogni. Egyszer csak elsápad, fölgyök, s mint az örült rohan a szögbe akasztott felső kabátához, lázasan turkál zsebeiben, s aztán megsemmisülve szalad a vendéglőhöz, s követeli az ajtók bezárását. A szokatlan jelenet és szokatlan követelés általános érdeket szül; a vendéglős okát kérdi, mire a kétségbeesett polgár hebegve beszéli el, hogy ma adta el a nővére házát, s a pénzt (10,000 forint) nem tehetvén be a takarékpénztárba, felső kabátja zsebébe helyezte, a honnan most ellopott, mert nem találja, s ha ellopják csak itt lophatták el. A tolvajnak itt kell lenni. A vendéglős sörte érzé magát, szabadkozni; de emberünk csak dühösebb lesz. Szemei vadul forognak, s koronkint az asztalon heverő hegyes késekért komor pillantatot. Motozást követel. „Meg kell motozni mindenkit! ordítja kétségbeesve. Innen élve nem megy el motozás előtt senki!” Jö. Motozni fogunk, szól a vendéglős. A vendégek egytől egyig hajlandók alávetni magukat ezen operatiónak, s nem mutatnak zavart, sőt részvételt tekintenek a kétségbeesett ember tébolyosult fájalmára. Ez föltűnik a leleményes vendéglősnek és miután az ajtókat bekulcsolta, legelőször saját magát motoztatja ki. A pénz persze nincsen nála. Ki következzék most? Akárki! az a desperádósnak mindegy. „De nem mindegy nekem!” szól a vendéglős. — „Most következik ön, tisztelt panaszló ur!” En? kiált föl a furiozódó. En a kárvallott? Igen ön! Vice versa! És mielőtt az szabadkozhatnék, elkezdte motoztatni zsebeit. Nem sokára egy kiáltás hangzik: megvan a tolvaj, és a 10,000 ft csakugyan megkerült a panaszló nadrág zsebéből! Képzeltetni a fordulat hatását. A desperádósnak csaknem sírásra indult az örömtől, s excusálja magát égre földre. Ó — ugymond — felső kabátjába tettem a pénzt s megfogtam, arról, hogy biztonság kedvéért más lakást adott annak. A vége az lett, hogy a tolvaj megvédte a megzaklatott vendégséget.

— **Egy magyar kalandornő** állott tegnapelőtt a bécsi I. kerületi járásbíróasá előtt, kinek a budapesti előkelő körökbe is sikerült feltalálni a kinek több forrangu személylyel gyönyög összeköttetése volt. Valamelyik Bánffy gróftól három gyermeke született s ezért magát külföldön Bánffy grófnőnek czimmezte. Néha Losonty-Lovassy Herminnek is hívták. Pazar költsége s feltűnő magaviselete már a berlini rendőrségnek feltűnt, s ez figyelmeztetést rá a bécsi hatóságoktól. Bécsben kérdőre vonták kielte, anyagi segélyforrásai s magán viszonyai felől. Vádolt nő kedélyes őszinteséggel deríté fel életének egyes részleteit. Előadása szerint ama Bánffy gróftól, ki állítólag gyermekeinek atyja, végkielégítést gyantán 40,000 forintot kapott, de ez összeget Homburgban a rouletten eljátszotta. Volt viszonya egy orosz magányzóval is, kitől 1200 rubelnyi évdíjat huz. Berlinben gróf Schleinitz miniszter esett halójába; hasonló gyönyög összeköttetése volt előkelő osztrák katonatisztekkel és egy gróf Vilcekkel, kivel azután bejárta Páris és Franciaország egy részét. Vádolt nő Pesten született, jelenleg 40 éves, pazarul költsézik, estélyeket ad, melyeken erkölcs dolgában igen vegyes társaság jelenik meg. Adósága temérdek, de mindig akad egy-egy jóbarát, ki azokat helyette időnkint törleszti. A vállomásokból kitűnik, hogy két fiatal leányát (egyik 17, a másik 21 éves) hasonló életmódra szánta, Reuss hgy egy fiatal Hohenlohe és is több más ur a két leánykát máris pártfogás alá vette, a mint az anya dicsekedve vallotta a bíróság előtt. A bíróság vádlottnő 24 órai börtönre s az osztrák tartományokból kiutasításra ítélte.

— **A világhíre** vergődött tolvajról, T. Kint Jenőről, ki a belga bankot hét millió frank erejéig meglapta, sok érdekes dolgot írnak a külföldi lapok. T. Kint ravaszul számította ki szökését, csak arra nem gondolt, hogy a gőzös, melyen szökött, kiköt Queenstownban, hol a rendőri ügynökök már várták és kedvesével együtt el is fogták. Ez becsületére válik a brüsseli rendőrségnek, mert a szökevény 48 órával előnyben volt: a bank kormányzója a szökésről előbb a törvényeseket értesítette T. Kint kedden este távozott Brüsseltől, Calaisba utazott és Liagré név alatt beiratkozott a „Ville de Paris” gőzös utasai közé. Másnap reggel öt órákor Londonban volt, 7 órákor vasut-ra szállt, 3 órákor Liverpoolba jött, honnét a nevezett gőzösen néhány óra múlva Amerikába volt indulandó. Podgyásza kilencz böröndből állott. T. Kint nemcsak a tőzsdén szenvedett veszteségei kényszerítették szökésre; menekülése napján a le-téteket akarták revidálni és ezen vizsgálat elől jónak látta ellátni. A belga kir. ügyész a szökés hírére rögtön távirazott mindenfelé; ezhasztalan lett volna, de a dolog úgy történt, hogy T. Kint a belga nemzeti banktól 150,000 bankjegyet vitt magával, és Liverpoolban be akarta azokat cserélni dollárokká; a bankár azonban értesítette erről a belga consult, mire ez megte t e a kellő lépéseket. A mint a lopásnak híre terjedt, a közönség tömegesen rontott a belga bank irodájá felé és visszakérte letett értékpapjait. Az igazgatóság

megnyugtadni igyekezett a közönséget, de bizonyosnak látszik hogy T. Kint számos deponált értékpapirt elárusított és gondosan becsomagolt régi újságokat vitt helyükbe. Ezen eladott letétek értéke legalább is hat millióra rug, azután meg a bank könyveiben temérdek rendetlenségek és hamisítások fordultak elő. Ezen események következtében a bank részvényeinek árfolyama 150 frankkal csökkent, ésmiután a banknak 100,000 db. 500 frankos részvénye van, a bank már ebből is tizenöt milliónyi kárt szenvedett! Megfoghatlan azon körülmény, hogy a bank kormányzója már hat hónapja tudta, hogy a titkár sikkasztott a letéti alaptól, mégis meghagyta állásában, ráoizta a kulcsokat a letétekhez, és így tette lehetetlenségessé az órási sikkasztásokat. T. Kint nem vagyonszűlőktől származik, mégis úgy élt, mint a ki milliókkal rendelkezik. Kedvese, kivel a Loi-utca egy fényesen berendezett palotájában lakott, és a kit mindennap színházba kísért, kinek gyémántjait 200,000 frankra becsülték, a legalábbabb fajtájú hetaerák egyike. A legfék telenebb tivornyákban, a leggyalázatosabb orgiákban szerepelt. T. Kint egész éjjelet töltött a nemesi casinóban a kártyasztalnál, mesés összegeket vesztett, de fel se vette. A tőzsdén milliókra menő tételekkel vett részt a játékokban; így a francziabank 1000 részvényén 1,600,000 frankot vesztett. A bank kormányzója Fortemps ur, ki brüsseli senator egyttal, mindez tudta és mégsem akarta az embert elbocsátani. Hogy mi okozta e megmagyarázhatlan elvakultságot, az csak a bünper során fog kiderülni.

— **Gyászhir.** A legmélyebb fájdalomtól áthatva hozzuk köz tudomásra, hogy forrón szeretett kedves leányunk: Antally Mária a mai napon reggel 7 órákor, hosszas szenvedések után, alig 21 éves korában, szülői ölelő karjaink közül a kérelmetlen halál által kiragadták. Legyen áldott emléke! M. Várárhelyt, 1876. márczius 21-én. Csik-szentimrei Antally Gábor, kir. öltői táblai bíró — és hitvese: Lázár Mária, a kesegő család és összes rokonok nevében.

— **A legolcsóbb nyomtatványok.** Az összes egyleteket, melyek nyomtatványokat használnak, figyelmeztetjük: hogy a kolozsvári lyceumnyomda jövőre rendkívüli leszállított árakban dolgozik az egyletek részére. Mindenféle körlevelek, híali meghívók, tánczrendek, belpóti jegyek, falragasok 25—30 % -kal olcsóbban kiállíthatók most. A nyomda igazgatósága szoros összeköttetésben állván a „Magyar Polgár” szerkesztőségével, jövőre egy intézkedett, hogy minden ez intézetben készülő értesítés, közgyűlésre, ólra, zeneestélyre való meghívás, a „Magyar Polgár” hirovatában díjmentesen azonnal felemlíttessék, s az előadás vagy gyűlés napjára a jótékony czél szükségéhez képest, többször is a közönség figyelmébe ajánlatsék. A jótékony egyletek különös kedvezményekben részesíttetnek más tekintetben is a nyomda igazgatósága által.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Bérlet 148-ik szám.

Kolozsvárt, csütörtök, márczius 23-án 1876.

BABÉRFA ÉS KOLDUSBOT,
vagy egy költőnek három tele.

Színjáték 3 felv. utójátékkal 1 felv. Irta Holtey Károly, fordította Szigligeti Ede.

Kezdeté 7 órákor, vége 10 előtt.

Holnap, péntek márcz. 24-én Bignio Lajos ur a bécsi császári királyi vagy operai színház első rendű tagja, udari opera énekes utolsó előtti vendégfellépése és jutalomjátékául „Troubadour” opera 4 felv.

Közönség köréből.*)

Tkts. szerkesztő ur!

Egy hirdetésből, mely becses lapjában megjelent, értesültem, hogy Kolozsvárt izraelita sefard-hitközség alakult. Miután az olvasó közönség tán kíváncsi lehet bővebb ismeretért szerezni agának e vallás közösség felől, legyen szabad arra nézve a következőket közölnöm. A jelenlegi angol miniszterelnök Disraeli, „Conigshy” és „Jung-England” című jeles műveiben igen sok dicsőretet mondott e vallás közönségről.

Magyarországra nézve, a hol a nemzeti kérdés oly sokat szellőztetik, sok körülmény bir érdeklő a vallás közösség tekintetében, még hán azuk jövőjére nézve is. A Sefard zsidók, ámbár példátlan hűséggel ragaszkodnak atyáik vallásához és a Torjo és Talmud szertartásas és rituális parancsai teljesítésében aggodalmas pontosságot tanusítanak, még is azon országokban, a hol letelepedtek, tökéletesen nemzeti érzelműek s lelkesültek az ország nyelve iránt; így például a Sefard-zsidó Jehuda, Halevy rabbi a középker legnagyobb héber költője, híres vallás bölcsészeti művét „Cusri” arab nyelven írta és a legnagyobb zsidó Theologus a Sefard Haimonides, Buxdorf által latinra fordított híres művét „Doctor perplexorum” hasonlólag arabnyelven írta, ámbár héber írály „Jad taetazaka” című óriás művében, tisztaságra és velősségre nézve csupán a bibliának enged. A geonim repontainak legnagyobb része, az az a zsidó egyház-atyák mind arab nyelven szerkesztvék.

A spanyol zsidók, a tulajdonképeni Sefardok, ámbár erős hatalommal kényszerítették el

*E rovatban megjelenő cikkekért szerkesztőségünk csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelőseget. Szerk.

hagyni lakhelyeiket, maig sem felelték a spanyol nyelvet.

Magyarországra nézve tehát, nagy fontossággal bir a zsidóság Sefard elemét tekintetbe venni. Mindenki tudja, hogy Magyarországon a zsidó, legyen bár orthodox vagy neolog, hazafiás szellemű, hanem a nemzetiségi kérdés szerencsés megoldására csak a Sefard zsidó nyújthat a kormány-nak alkalmas eszközt. A valódi orthodox zsidó Schulchen aruch-jában él és mozog, teljesíti a haza iránti kötelességeit, hanem belvilágát, helynyel-mát a Talmudban és magyarázataiban keresi. Nem szólnak itt az egyes felek nagytömegéről, hanem csupán a zsidóság velejáról, elitejéről Magyarországon.

A neolog, ámbár mint ember és állampolgár minden tiszteletet érdemel, zsidó szempontból tekintve, mégis nagyon gyenge lábón áll; a Sefard zsidó a legszerencsésebben képes megoldani a nemzetiségi kérdés talányát: ismét Disraelire hivatkozunk, a ki körülményesen bizonyítja, hogy a Sefard zsidó századokon át oly politikai tapintatot tudott megőrizni, a mely szerint belső világát mint zsidó teljesen megtartá, s e mellett az állam külvilágának is meg tudott felelni.

A kolozsvári Sefardim-község előttünk levő hirdetése, a mely a zsidó tanulmányoknak minden lehető szorgalmat és tekintetet ígér és arra látszik különös sulyt fektetni, hogy a profán és polgári kötelmek magyar nemzeti szellemben oktatassanak, — különös örömet okoz nekünk, mert ebből átlátni hisszük, hogy a toledoi és cordovai Sefardim nagy községekvet vetté mintául. Más alkalommal bővebben szolandunk a művelődés e fontosságáról.

Dr. Ehrlich Jacob.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő
K. PAPP MIKLÓS.

NYILTTER.)*

Egy elméletileg s gyakorlatilag kép-zett ifjú nős gazdatiszt alkalmazást keres. Bővebb értesítést szíveségből elap szerkesztőségében és N. Váradon, közép-utca 3 sz. alatt.

Minden betegnek erőt és egészség gyógy-szer és költség nélkül gyógytáplálék által

Revalesciere du Barry
Londonból.

Ezen kellemes egészségi-ételeknek 30. év óta semmi betegség sem ellenszégült és jónak bizonyult az felnőttek és gyermekeknek, gyógyszer és költség nélkül, minden gyomor- ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákártya-, légző-, hólyag- és vesébajokban, gumósodás, aszkor, mell-szorulás, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkórás, láz, szédülés, vérterelés, fulgus, emélgés és hányás, terhesség alatt és csukorvétel, buskomorság soványodás, csúsz, köszvény, sápkór és egyéb betegségekben; nemkülönben mint táplálék szoptógyermekeknek és a dajkájuknál is előnyösebb. Kivonat 80,000 bizonyítványból oly bajok meggyógyulásától, melyek minden gyógyszernek ellenállottak, közlik Dr. Angelstein orvosi tanácsos, Dr. Shoreland, Dr. Campbell, Dr. Dédé tanár, Dr. Ure, Castletuart grófnő marquise de Brehan és több magasállású egyének bizonyítványai kívánságára bérmentesen megküldetnek.

Rövidrevent kivonat 80,000 bizonyítványból.
Dr. Wurzer orvosi tanácsos bizonyítványa. Bonn július 10. 1852. Revalesciere Du Barry számos esetben minden gyógyszerrel pótol. A legnagyobb sikerrel használta-tik hasmenésnél és verhasnál, vizelési betegségekben, vesébajokban stb. köbetegségekben, a húgycső lobos és kóros izgultságainál, dugulásoknál, a vesék beteges összehuzódásánál, húgyhólyag bajokban, aranyérben stb. A legkitűnőbb eredményel használhatni ezen valódiában megbecsülhetetlen szert csemcsa nyak- és mellbetegségekben, hanem tüdő- és légső-sorvadásban is. (P. H.) Wurzer Rud. orvosi tanácsos és több tudós társaság tagja

Weinchester (Angolország,) decz. 3. 1842.
On kitűnő Revalesciere gyógyszerre altasi bajok, dugulások, ideg bajok és vízkórás hosszaan tartó és komoly jelenségek eltávolítás. Mint on gyógyszerre legjobb hatásának szemtanuja, azt teljes szívemből ajánlhatom. — James Shoreland, 96. ezredbeli sebéz.

Dr. Angelstein titkos orvosi tanácsos tapasztalata Berlin, máj. 6. 1856.

A Du Barry Revalesciere kedvező eredményét és kitűnő hatását minden tekintetben bizonyíthatom.

Dr. Angelstein, titkos orvosi tanácsos.

76,921. sz. bizonyít.

Obergimper (Baden) april 22. 1872.

Betegemet, ki 8 hét óta idült májgyulladásban roppant kínokat áldott ki, és semmi éköt nem vett magához: az On Revalesciere tökéletesen helyreállította.

Burkart V. seborvos.

72,618. sz. La Roche sur Yon, jul. 30. 1868.

On Revalesciere csokoládéja remítő gyomor- és ideg-bajomtól, mely tíz éven át gyötört, tökéletesen megszabadított.

(Madame) Armand Prevost.

A Revalesciere gyógyszer négyezer oly táplálék mint hús, és felnőttek- és gyermekeknek más szerek és ételek 50 szerez árát megtakarítja.

Bádog-szelencékben félfont 1 frt 50 kr. 1 font 2 frt 50 kr. 2 font 4 frt 50 kr. 5 font 10 frt. 12 font 20 frt 24 font 36 frt. Revalesciere piskóta szelencékben 2 frt 50 kr. és 4 frt 50 kr. — Revalesciere csokoládé porban 12 findszára 1 frt 50 kr. 24 findszára 2 frt 50 kr. 48 findszára 4 forint 50 krajczár. 120 findszára 10 forint. — Kapható Du Barry és társ-nál Bécsben, Wallfischgasse nr. 8. valamint minden város gyógyszerárában és fúszkereskedéseiben; azonkívül a bécsi ház minden vidékre megküldi postai utálvány vagy utánvét mellett.

Kapható Kolozsvárt, Valentin Adolf gyógyszerész-nél, reduote soron. Török József gyógyszerárában Budapestben, Aradon: Tones F. és társnál Debreczenben: Mihálovics Istvánál gyógyszer. — Ezen: Dávid Gyula gyógyszer. Nagy-Kan izsán: Lovak Károlynál, Kassán: Wondraschek Károly gyógyszer. Maros-Várhelyt: Fogarasi Domotornél, Pozsonyban Fistori Felixnél és Soltz Rezső gyógyszer., Székes-Fehérvártól: Deballa György né, Sopronban: Voga A. gyógyszer., Temesváron: Pap József városi gyógyszer. Ujvidék: Grossinger C. B. és Ernő János gyógyszer., Warasdin: dr. Hatler A. gyógyszer. Weretzen: Fischer Mórtinnál, Zágráb: Irgalmasok gyégy szertárában, Tisza-Ujlak: Royko Victor Brassóban Morsche Jekelius gyógyszerárában. stb.

*E rovatban megjelenő cikkekért szerkesztőségünk semmi felelőseget nem vállal Szerk.

Iskolai tanév megnyitás.

A nyári tanév beálltával a kolozsvári izraelita Sephard hitközség, Dr. Langsfelder ur vezetésével egy három osztályú fiú és leány iskolát nyit, a hol az elemi tantárgyakon kívül, melyeket hazai képezdekben végzett tanítók és tanítónők adnak elő, tanítatik még a Talmud, a héber nyelv és a vallás. Ez utóbbi hármát Dr. Langsfelder ur adja elő. Vidéki növendékek számára egy vallásos háznál nevelőintézet is nyitattik.

2—3

Az elnök helyett
Fischer Antal, tisz. jegyző.

FRISS Gazdasági, Vetemény- és VIRÁGMAGVAK kaphatók 4—5 Karváz Arpádnál

Kolozsvárt, főtér, a vetemény-piacz során.

Arjegyzékek szívesen adatnak.

Osiki Testvérek Kolozsvárt.

Ajánlják a n. érdemű közönségnek az alant jegyzett árak mellett:

	üveg	1/2 üveg	1/4 üveg
Asztali bor	50	30	15
Bakator	74	42	21
Riesling	80	45	23
Rózsamali	75	38	
Kéküllöment	85	45	
Kémelléki furmint	90	48	
Vöslai	1. —	45	
Lepetit vin de Palugyai	1.25		
Chateau Palugyai	1. —	60	
Erdélyi asszu	1.40	70	
Tokaji asszu	1.60	80	
Muscat lunel	2. —	1. —	
Malaga	2.40	1.20	
Madeira	2.80	1.40	
Cherry	2.80	1.40	

VÖRÖS BOROK:

Ráczürmös	66	38	20
Budai	90	50	45
Egri sashegyi	1.10	60	30
Vöslai	1.38	70	35
Chateau Palugyai	1. —	90	45
	1.25		

Valódi francia és magyar

PEZSGÖK.

BOROK hordó száma is kaphatók.

DREHER-fele kiviteli MARCZIUSI SÖR

1 palaczk 40 kr.

(Czimmel ellátott 1/2-es üvegek 5 kr. 1/4 üvegek 11 kr-ban visszavételnek.)

Tisztelettel

Csiki testvérek,
főtér gr. Teleky-ház.

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész gyógyít gyökerepen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

TITKOS betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, egymin:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolást különösen a

TEHETETLENSÉGET

105—100

(elgyengült férfierőt)

2) húgycsőfolyásokat (még oly idültéket is)

3) a nemzórészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjában és elcsúfításában,

4) húgyoscszűkítéseket,

5) friss és idült nyálfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást és az onnan eredő

magtalanságot

6) bőrkiütéseket,

7) a húgy/hólyag betegségeit és vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakik Pesten, belváros, kigyó- és városzház utca sarkán 2-ik szám a ROTTENBILLER-féle házban.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszer megküldetnek.

A „Magyar Polgár” kiadó-hivatalában

(Kolozsvárt, gróf Teleki-ház)

megjelent és kapható

„SZÁZ ELBESZÉLÉS.”

ÉLET-, UTIRAJZ és KALAND.

Külföldi írók válogatott műveiből.

12 kötet ára csak 4 frt.

KIADJA: K. PAPP MIKLÓS.

E gyűjteményből eddig 11 kötet jelent meg az alább következő tartalommal.

E gyűjteményben van Verne Gyulának világhírű „Huszezer mértföld a tenger alatt” című műve is.

ELSŐ KÖTET TARTALMA:

1. Párbaj vagy öngyilkosság? Elbeszélés. 2. Becsületes gazemberek közt. 3. A hold. — A sevilai borbély. Történeti elbeszélés. Irta: Poly Henrión — 5. Embervásár Afrikában. B. Maltzan Henriktől. — 6. Egy végzetes nap. Történeti rajz.

MÁSODIK KÖTET TARTALMA:

7. Római mozaikok. — 8. Pompadour egy mester-csinnye. Beszély, irta: Sacher Masoch. — 9. A vakok álmai. — 10. Az eltört korsó. Vig beszély Zschokke Henriktől. — 11. Amerikai gonosztevők. — 12. Különös birtok. Pasque Ernőtől. — 13. Egy kaland Madridban. Loaz után. — 14. Táncczó quákerek.

HARMADIK KÖTET TARTALMA:

15. Az első ember. Wilbrandt A. hies beszélye. — 16. A hozományért. Legouvé Ernőtől. 17. Egy párisi játéklangban. Eckstein Ernőtől. — 18. Egy híres rabló. Beszély Lilla Felixtől. — 19. N hadnagy. Humoreszk Dincklage E.-től. — 20. Egy rémtörténet a csöndes tengeren. 21. Híres szerzők sajtóságai. — 22. Amerikai iparlovagok.

NEGYEDIK KÖTET TARTALMA:

23. A ki sohasem szeretett. Olasz beszély. — 24. Az antillák gyöngye. — 25. Szeget szeggel. Holland beszélye. — 26. Ali pasa kedves neje. Dora d' Istriától. — 27. Hamlet és a ludmáj pástétom. — 28. Indus szokások. — 29. Hallatlan! Humoreszk. — 30. Köszönések különböző módjáról. 31. Scribe és id. Dumas Sándor. — 32. A vak boszuja. Francia beszélye. — 33. Chinai színészet Californiában. — 34. Egy aranykereső kalandjai. — 35. Egy ünnepély Khivában. — 36. Házassági hirdmény. Saphir után. — 37. A tevékeny élet. Janet Pál után. — 38. Udvari bolondok. — 39. A játékos. — 40. Titkos társulatok.

Az öt-, hat-, hét-, és nyolcadik kötet tartalma:

41. Huszezer mértföld a tenger alatt. Jules Verne világhírű regénye.

KILENCZEDIK KÖTET TARTALMA:

42. Tennessee társ. Beszély Bret Hartetől. — 43. A háztetőn. — 44. A vadász. Silberstein beszélye. — 45. Egy kegyetlen asszony. Elbeszélés Sacher Masochtól. — 46. Egy dráma a légben. Beszély Jules Vernetől. — 47. Anno 2000. — 48. Vasárnap Londonban.

TIZEDIK KÖTET TARTALMA:

49. Jozephine ölebe. Humoreszk. Lilla Felixtől. — 50. A csillagjós. Br. Maltzan Henriktől. — 51. A végzetes alagút. — 52. Poniatovsky kalandjai. Elbeszélés. — 53. Jules Verne. — 54. Egy orvos naplójából. Beszély Warrentől. — 55. Egy úr, aki az álmoknak hisz. Id. Dumas Sándortól. — 56. Rozina. Beszélye.

TIZENEGYEDIK KÖTET TARTALMA:

57. Egy női ör. Beszély Sacher Masochtól. — 58. Szeget szeggel. — 59. Kincs. Elbeszélés Turgenjev Ivántól. — 60. Egy nap a tébolydában. — 61. A chinai ünnepek. — 62. A jezsuita rend. — 63. Sebastopol-tól Balaklaváig. — 64. Geoffrey Peyton. Beszélye. — 65. Illatszerek. — 66. Sándor cár és Meternich herceg. — 57 Egy kis fejedelem. — 68. O' Loghlin Tamás. — 69. Journalista csinyek. — 70. Napkelte Rio Janeiroban. — 71. Az ördög leányai. — 72. Hogy jutottam férjhez. Amerikai beszélye. — 73. Egy gonosz történet. — 74. A négy véralkat. — 75. A bolygó zsidó.

TIZENKETTEDIK KÖTET TARTALMA:

75. Különös verseny. — 76. Egy éj Granadában. — 77. Törékeny üveg. 78. Jules Favre és Bismark. 79. Rachel — 80. Az ismeretlen. Vig beszély. — 81. Azok az asszonyok. — 82. Egy kegyenc színész. 83. Sok zaj semmiért. — 84. A nőkről. — 85. Párisi kávéházak. — 86. A gesztenyék hazájából. — 87. Michel Angelo. 88. New-Yorktól Nápolyig. — 89. Angol parlamenti szónokok. 90. A kis angyal. — 91. Párbaj-okok. — 92. Henri Rochefort. — 93. Hogy nőültek a régi csárok? — 94. Egy zsarnok. — 95. Sardou Victor. — 96. Látogatás a Landwich-szigeteken. — 97. Bret Harte. — 98. A párisi nő. — 99. Olasz csapások. — 100. Kis bajok, nagy gondok.

GROF SZÉCHENYI ISTVÁNNAK

világhírű

„BLICK”

című művének magyar fordítása.

KIADJA: K. PAPP MIKLÓS.

E mű a nagynevű szerző örököseinek szíves beleegyezése s engedelmével van átültetve irodalmunkba. Meg vagyok győződve, hogy fontos szolgálatot tettem, mert e mű korszakot alkotott egykor az abszolutkor legnagyobb üldözése között is, s az egész művelt világ figyelmével találkozott. A német rémuralomnak eclatánsabb, részletesebb s mélyebb stadiumu ismertetésével, mint e mű, nem találkozhatunk. A ki e kor corihpeusait microscopiumon keresztül akarja nézni, annak gróf Szchenyi megmutatja rettentő híven! A fordítás nehézségeivel irodalmunk egyik legtekintélyesebb műfordítója merközött meg, az, kinek „Faust” első fordítását köszöni irodalmunk.

E három kötetre terjedő ritka becses műnek ára 2 frt helyett csak 1 frt 20 kr.

CAZALLON NAPLÓJA.

(Le Chancelor.)

Irta: Jules Verne.

Ara 1 frt helyett csak 60 kr.

Ny. K. Papp Miklós gőzsajtóján Kolozsvárt.

Hirdetmény.

A telinczi ev. ref. egyház vendég-fogadó telke, mely Felvinczen a piacon fekszik, a rajta levő vendég, pince, istálló, székér-szín és egyéb apró épületekkel, a vendégfogadón gyakorlati szókott korsárlási és vendéglői jogokkal, nyílt árverés útján f. évi ápril. 2-án d. u. 2 órakor a ref. papi háznál, 3 egymásután következő évre haszonbérbe fog adni. Felkáltsái ár 300 frt. melynek 10% a bántépénz gyanánt teendő le. Zárt ígéretek szintén elfogadhatók. Az árverési feltételek a ref. papnál bármikor megtekinthetők.

Arverési hirdetmény.

Br. Wessely István csod-tömeghez tartozó több rendbeli összesen 2285 frt 50 krra becsült termény u. m.: szén, buza, zab, törökbuza f. é. márczius 24-én d. u. 10 órakor, Pusztai-Szt.-Mihályt tartandó nyilvános árverés útján eladatik; értesítést az árverési feltételekről kaphatni alólírótnál. Kolozsvárt, rózsauca 1 sz.

Dr. Weisz József, tömeg-gondnok.

2—2

Szoba-festők

HAAS JÁNOS

és

GREZINA J.

Kolozsvárt.

Ajánlják a n. é. közönségnek egészen újonnan berendezett és a legújabb bécsi mintákkal ellátott új üzletüket. Felvállalják a legelegánsabb szobák festéseit, salonokat, kávéházakat, valamint épület festéseket kívül, fedél-, ajtó-, ablak- és padozat-festéseket bármily színre a legjutányosabb áron. Vidéki megrendeléseket is elfogadnak és pontosan teljesítnek.

SZENKOVITS GYULA

zongoraművész,

(a bécsi zeneconservatoriumban Eppstein tanítványa)

ZONGORALECZKÉKET

AD.

Értekezhetni Kolozsvárt, Óvár, bástya-utca 6. sz.

2—6